

„Bili mě Ukrajinci.“ Po chilsko-americkom bloggerovi Gonzalovi Lirovi se slehla zem. Ted' se ozval

- CZ24 News | 2. srpna 2023

V květnu byl v Charkově zadržen chilsko-americký kontroverzní blogger Gonzalo Lira za videa, mírně řečeno, kritická k Ukrajině a k prezidentovi Zelenskému. Za ta byl označován za „Putinova slouhu“. Dlouho o něm nebylo slyšet, přestože různé mediální osobnosti naléhaly na americkou vládu, aby využila svůj vliv na Ukrajině a dostala ho domů. Nyní se blogger ozval, že je na svobodě, respektive že zaplatil kauci a utíká do Maďarska. Ale neví, zda mu ukrajinské úřady nechaly schválně otevřenou cestu, nebo zda se jedná o past. Proto natočil videa.

Na začátku května byl na Ukrajině zadržen Gonzalo Lira, novinář a blogger s americkým a chilským občanstvím. [Dle serveru Daily Beast](#) (který produkuje silně protiruské články, pozn. red.) ho zadržela SBU, Služba bezpečnosti Ukrajiny, v Charkově za „produkci proruské propagandy“ a šíření materiálů, které ospravedlňují invazi na Ukrajinu. Za tyto zločiny mu hrozilo pět až osm let za mřížemi. Ukrajinské úřady tvrdí, že při prohlídce našly důkazy dalších nekalých činností na jeho telefonu a v počítači. Ze zatýkání bylo zveřejněno video.

Mluvčí SBU sdělil, že blogger jako jeden z prvních podpořil ruskou invazi a glorifikoval jejich válečné zločiny. A kromě toho také „zpochybňoval detaily útoku Rusů raketami na ukrajinská města a masakry civilistů“. Jedná se zřejmě o prohlášení, že škody na městech vznikají mimo jiné proto, že ukrajinská protiletectká obrana čas od času trefí vlastní budovu.

Kromě toho, jak Daily Beast vypočítává, Lira měl také urazit prezidenta Zelenského a o Ukrajincích, kteří brání svou zemi, říct, že jsou „ozbrojení zločinci“. Dle ukrajinských úřadů měl Lira točit ukrajinské vojáky s cílem zdiskreditovat jejich vojenskou službu. Také měl mapovat počínání amerických novinářů, o kterých řekl, že jsou „prasáčtí prosystémoví novináři“, a odhalovat, ve kterých hotelech bydlí. O invazi měl říct, že je „geniální“ a bránit Putinovy důvody pro ni. Také měl tvrdit, že Rusové neútočí na civilní infrastrukturu a že by Ukrajina pod Ruskem vzkvétala.

Na jeho zatčení upozornil například americký moderátor a politický komentátor Tucker Carlson, který podotkl, že Gonzalo Lira je americký občan, a protože Biden má na Ukrajině podstatný vliv, mohl by novináře vysvobodit jedním telefonátem během pár hodin. Ale neudělal to.

Podle videa a vládky na platformě X (Twitter) je Gonzalo Lira už na svobodě. Krátce po půlnoci sdělil, že se chystá opustit Ukrajinu a požádat o azyl v Maďarsku. „Buď překročím hranice a budu v bezpečí, nebo mě kyjevský režim nechá zmizet,“ napsal.

Zároveň popsal, co se mu během tří měsíců, kdy nebyl k zastížení, stalo. Lira uvádí, že jeho prohřeškem bylo, že vytvářel videa kritická k Západu a k „loutkovému režimu“ v Kyjevě. Zveřejnil i fotografie obžaloby. „Jak si můžete povšimnout, i prokurátor uznává, že jsem se neprovinil vůči majetku nebo osobě. A rozhodně jsem nepředal žádné informace nebo neposkytl žádnou pomoc

Rusům,“ podotýká s tím, že jeho obžaloba jasně říká, že mluvil o veřejně známých faktech ohledně války, tedy používal svého práva na svobodu vyjadřování, jak je v demokraciích zvykem.

„Ale Zelenského Ukrajina žádná demokracie není, je to zlodějský, zkorumpovaný, vražedný gangster režim, který předstírá, že zdvořilá ‚západní‘ demokracie,“ vyhranil se novinář.

Když byl zadržen, dostalo se mu ujištění, že bude mít právo se spojit s právníky, se svými blíznými a podat kauci. „Ale ve skutečnosti mi nedovolili zavolat nikomu, ani právníkům. A nedovolili mi složit kauci, ačkoliv jsem měl peníze na to ji zaplatit hotově,“ píše novinář. Jinými slovy, formality byly splněny, ale „justiční zvěrstvo“ bylo vykonáno, míní s tím, že taková je Zelenského Ukrajina. A že není jediný, kdo byl takto uvězněn. Lira se domnívá, že k jeho uvěznění vedlo zveřejnění videa „Ukrajina: Rozbuška“, kde rozebírá pozadí konfliktu a tvrdí, že konflikt byl vyprovokován kyjevským režimem.

Ve vězení měl být dle svých slov mučen. A to ostatními vězni. „Dozorci NIKDY nebijí vězně – to nechávají na ostatních vězních. Jeden z nich se mi dokonce omluvil a řekl, že nemá na vybranou. Nelhal, a já to chápal,“ popsal podmínky ve vazební věznici Sizo. V první cele mu zlomili žebro, ale nejhorší zacházení zažil ve čtvrté cele.

„Od jedné hodiny odpoledne 21. června do sedmi hodin večer následujícího dne jsem byl bit, nucen zůstat vzhůru, kroutili mi ruce za zády a obecně velmi tvrdě mlácen. Už jsem nějaké mlácení zažil. Takže jasně, bolelo to jak čert, ale dalo se to. Ale pak mi dva lumpové drželi hlavu a kartáčkem škrábali bělmo na levém oku, zatímco se mě ptali, jestli můžu číst jenom s jedním. Nebudu lhát, to mě nervovalo,“ popsal mučení.

Pak ho jeden vězeň opakovaně bil do hrudníku tak, že měl žlutozelené fleky na prsou. Za to ho kápo na cele pokáral, protože zanechávat fyzické známky bylo zakázané. Nicméně, když ho kontroloval dozorce, tak s těmito známkami mučení nic nedělal. Třikrát hovořil s americkou ambasadou a ta mu sice řekla, že má jejich podporu, ale jinak nic víc.

Mučení podle něho ale nebylo kvůli videím. Když SBU zabavila a prohlížela jeho počítač a telefon, zjistila, že není úplně chudý. „Takže když mě měli ve vězení za videa, SBU toho využila k vydírání. Dozorci měli jako komplice, ti použili vězně,“ sdělil Lira s tím, že detaily, jak na to přišel, jsou příliš složité, takže o nich píše knihu. „Nakonec ze mě dostali 70 tisíc dolarů (1,5 milionu korun, pozn. red.) a rozdělili se mezi sebou. Když mě zatýkali, zabavili dalších 9 tisíc a dalších 11 tisíc stála kauce. S notebookem a iPhonem mě celý výlet stál 100 tisíc dolarů,“ vypočítal novinář. To je cca 2,2 milionu korun.

Lira je smířen s tím, že své peníze už neuvidí, protože hodlá z Ukrajiny zmizet. Souzen by měl být zítra, tedy 2. srpna. „Už mi řekli, že budu odsouzen. A že mi dají pět až osm let v pracovním táboře,“ píše novinář. Podle podmínek jeho kauce by měl mít elektronický náramek na noze, jeho pas by měl být zabaven a má zakázáno opustit Charkov a samozřejmě Ukrajinu.

Jenže po předání kauce mu žádný náramek na nohu nedali, naopak mu vrátili pas. A v kanceláři SBU mu vrátili i ostatní dokumenty, jako řidičský průkaz a papíry na jeho motorku. Když vyprávěl ve vězení, jak ho takto jednou zadrželi už minulý rok, tak se dotýčný smál, že mu bylo řečeno, aby vypadnul. „Tentokrát to vypadá, že se děje to samé. Říkají, ať neprchám, ale nechávají dveře otevřené,“ komentuje Lira a doufá, že je to pravda. Je podle něho možný další scénář, totiž že na něho líčí past, aby mohl být poslán do pracovního tábora a aby se nikdo nedozvěděl o jeho vydírání.

„Nevím. Takže buď se mi to podaří, nebo přitom umřu. Na mém motocyklu jsem ujel za dva dny 1400 kilometrů. V Maďarsku požádám o azyl. Když se neobjevím v Charkově, asi na mne bude vydán

zatykač, možná mezinárodní. Ostatní evropské země nepochybně poslechnou jako ovce a vrátí mě, abych si odkroutil svých pět až osm let, ačkoliv je to za to, že jsem točil videa na YouTube, tedy za praktikování svobody slova. Kam zmizely evropské demokratické hodnoty?“ ptá se Gonzalo Lira.

Ministerstvo zahraničí USA by ho prý vydalo také. „Nejsem černá lesba, fetišák nebo transgender podvodník. Kromě toho, Viktorie Nulandová (náměstkyně na ministerstvu zahraničí, pozn. red.) mě nenávidí, nebo mi to aspoň říkají,“ usuzuje Lira a doufá, že když si Maďaři přečtou protokol, tak že ho nepošlou zpátky. „Toto píšu, když se už blížím k hraničnímu přechodu. Pokud o mě neuslyšíte do dvanácti hodin, asi jsem v pracovním táboře,“ dodal na rozloučenou.

Rozhodně se nedá říci, že by jeho vlákno nebylo sledované. Podle posledních statistik ho vidělo přes 3,4 milionu lidí. V komentářích velké množství uživatelů označuje Viktora Orbána a další státníky, zřejmě v naději, že se případem začnou zabývat. Sám Lira uvedl, že mu velice pomohl tlak ze strany ambasády Chile.

Videa natočená před přechodem hranic (v angličtině):

[ZDROJ](#)